

Słowianie – autochtoni, czy allochtoni?

10 sierpnia 2017

Spór o to, od kiedy Słowianie zamieszkiwali nasze ziemie od wielu lat zaprzęta umysły naukowców. Wyniki badań genetycznych spowodowały, że ponownie musimy zastanowić się nad tym zagadnieniem.

Każdy, kto interesuje się ewolucją człowieka pamięta ile zamieszania i sporów wprowadziło do, wydawało by się stabilnego świata archeologów i antropologów pojawienie się modelu mitochondrialnej Ewy. Dziś narzędzia genetyków dopracowane zostały na tyle, że musimy je traktować jako poważną alternatywę do innych dziedzin szeroko rozumianej archeologii i historii.

Jednym z przełomowych odkryć genetyki w Europie było obalenie teorii, jakoby Germanie byli ludem, który w jakimś tam czasie przybyli do Europy. Badania genetyczne wyraźnie pokazują, że Germanie to lud, który utworzył się na styku trzech głównych ludów zamieszkujących Europę. Celtów, Słowian i ludów skandynawskich, które w literaturze zachodu uparcie nazywa się protogermanami, choć tak naprawdę udział genów tego ludu w dzisiejszym genomie Niemców wynosi ok. 16%. przy ok. 45%

Celtów i 16% Słowian*.

Około 10 lat temu w Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu pod kierownictwem genetyka prof. Tomasza Grzybowskiego podjęto badania nad genomem ludzi zamieszkujących Polskę. Jak wiemy ok. 35% ludności Polski nosi zestaw sekwencji genów zwany haplogrupą R1a1h7, określaną jako haplogrupę słowiańską, wręcz polską (lacką – to określenie starsze niż Polska stosowane po dzień dzisiejszy przez ludy słowiańskie). W niektórych regionach jak w Wielkopolsce czy też na Łużycach procent ten jest nawet większy. Wcześniejsze badania nad sekwencją genów przekazywaną w chromosomie Y, czyli po mieczu – z ojca na syna dały dość ciekawe wyniki. Okazuje się, że wiek tej haplogrupy można datować na ziemiach Polski na 7000 a nawet do 11 000 lat. Zespół prof. Grzybowskiego zajął się mitochondrium, czyli sekwencją genów przekazywanych po kądzieli – z matki na córkę. Ich wyniki również wykazują, że wiek tej sekwencji genów na ziemi dzisiejszej Polski można szacować na ok. 7000 lat. Te badania dałyby silne wsparcie dla teorii autochtonicznego pochodzenia Słowian, czyli teorii mówiącej iż Słowianie zamieszkiwali te ziemie od okresu brązu a może już paleolitu.

NA CZYM POLEGA METODA GENETYCZNA?

Metoda genetyczna zakłada, istnienie teoretycznej pramatki, czy też praojca, czyli osoby (grupy osób) od których można zbudować linię potomków noszących ten sam zestaw genów, przekazywanych kolejnym liniom potomków. W długich okresach czasu występują mutacje w tych genach, które zgodnie z teorią dla długiego okresu czasu, kilku tysięcy lat, można przyjąć, że zachodzą liniowo. Na podstawie liczby mutacji wyznacza się wiek danego zestawu genów, czyli czas w którym żył hipotetyczny praprzodek. Jednak to nie daje żadnych wskazówek czy potomkowie tego praprzodka żyli na danej ziemi, czy też na nią przywędrowali. Dla ustalenia tego bada się częstotliwość występowania danej mutacji na danym terenie. Tam gdzie jest ona najczęstsza przyjmuje się, że jest to siedlisko ludzi o

danym genomie.

CZY WYNIKI TYCH BADAŃ MOŻNA UZNAĆ ZA W PEŁNI WIARYGODNE?

No niestety, będąc uczciwym trzeba zwrócić uwagę na pewne problemy. Genetyka nie uwzględnia kultury. Trudno powiedzieć, którą z kultur można nazwać kulturą słowiańską, a która była kulturą przybyłą na te ziemie. Nie można wykluczyć iż stało się coś podobnego jak w znacznie bliższych nam czasach na Węgrzech. Gdy stosunkowo niewielkie koczownicze plemię Madziarów najechało na osiadłych na tych ziemiach Słowian dając narzucając im język i władzę. Znowu wiemy to z badań genetycznych. Madziarowie mimo, że narzucili język słabo zapisali się w genotypie Węgrów, którzy genetycznie w znacznej liczbie są Słowianami (29.5%).

DAWNE METODY RÓWNIEŻ NIE SĄ POZBAWIONE WĄTPLIWOŚCI

Wśród archeologów upowszechniony jest pogląd iż zmiana kultury materialnej oznacza pojawienie się nowej ludności na danym terenie. Nie jest to do końca prawdą. Za przykład można podać przejście Celtów przez nasze ziemie, którzy zgodnie z dzisiaj obowiązującymi teoriami przynieśli na te ziemie umiejętność wytopu żelaza, całkowicie zmieniającego kulturę materialną ludności, jednak później powędrowali na zachód Europy a ich potomkowie stanowią przeważającą część populacji Irlandii (81%), Wielkiej Brytanii (Szkocja (72%), Walia (83%)), czy też Francji (58,5%) w tym Brytanii (80%).

Warto tu jeszcze wspomnieć, że antropolodzy badający groby nie zauważają nagłej zmiany, czy też nieciągłości w cechach morfologicznych między ludźmi zamieszkującymi nasze ziemie w czasach rzymskich i we wczesnym średniowieczu, co musiało by być zauważalne, gdyby wielki lud najechał na te ziemie. Również wydaje się wątpliwe, by na tak niewielkim obszarze nad Wołgą i Dnieprem mógł powstać lud tak silny iż dziś stanowi tak znaczącą część populacji Europy.

Dziś dużym nadużyciem byłoby twierdzenie że Słowianie

zamieszkiwali swoje ziemie od pradawnych czasów, z pewnością zbyt duże są powiązania naszej kultury i języka z ludami indoeuropejskimi (Ariów, Sumerów, Persów). Jednak z dużą dozą prawdopodobieństwa można przyjąć, że znacząca część Polaków jest potomkami ludzi, którzy zamieszkiwali i tworzyli kulturę tej ziemi przez tysiące lat.

Autor: Zawisza Niebieski

Na podstawie danych [European Y-dna haplogroups](#)

Źródło: [Neon24.pl](#)